

MAGYARORSZÁG KÖZZÉTETT TÖRTÉNETI EMBERTANI LELETEI

(Kranimetriai szempontú leletkataszter)

Írta: K. ÉRY KINGA

(Természettudományi Múzeum Embertani Tára, Budapest)

Jelen munkában az 1967. év végéig közzétett kraniológiai leleteket — feldolgozásuk mértéke szerint — két részre bontottam. Az I. részben azon történeti embertani leletek találhatók, melyeket elemi (egyedi vagy átlagolt) méretadataikkal együtt tettek közzé. A II. részben azok a leletek foglalnak helyet, melyek egészéről vagy egyes darabjairól publikálójuk csak általános leíró jellemzést adott, illetve a közölt méretek mindössze egy vagy két, adott esetben speciális szempont szerint kiválasztott jellegre szorítkoznak.

Az anyag összeállításánál és leírásánál az alábbi szempontokat követtem.

A területi keretet Magyarország jelenkori határa szolgáltatja. Kivétel mindössze néhány olyan határon túli Közép-Duna-medencei anyag, melyet magyar szerzők tettek közzé.

Az időrendi alsó határt az újkőkor, a felső határt az i. sz. XVII. század jelenti. Ezt az időtartamot a Közép-Duna-medencére érvényes nagyobb történeti időszakokra osztottam, melyeken belül a lelőhelyek betűrendben követik egymást.

A lelőhelyek neve az eredeti közlemények szerinti, módosulás esetén zárójelben megadtam azonban a lelőhely ma használatos nevét az 1962-es Helységnévtár adatai alapján. A határainkon túli lelőhelyek idegennyelvű neve mellett zárójelben a régebbi magyar név, fordított esetben a helység mai idegennyelvű neve is megtalálható.

Az antropológiai számadatok a *megmért felnőt*t (20—22 évnél idősebb) férfi és női koponyák darabszámát jelzik. Infans- vagy juveniskorúak adataira csak különleges esetekben, az egyedileg publikált torzított vagy trepanált koponyájúaknál utaltam (47., 48., 53., 164 sorszámú lelőhelyek). Közismert tény, hogy a csontanyag töredékessége miatt egyes méreteket több, másokat kevesebb koponyán lehet felvenni. Az itt közölt antropológiai számadatok minden esetben a *maximális* mérési esetszámot jelentik.

A régészeti számadatok a feltárt sírok *hozzávetőleges* számát jelzik, ha ezt a közleményekből meg lehetett állapítani. — Birituális temetkezések esetében a sírszámot általában a hamvasztásos rítusúak nélkül adtam meg. — Amennyiben egy temetőben az idők folyamán újabb feltárás folyt, az újabb sírok számával csak akkor növeltem a régebbieket, ha azok embertani anyaga is közlésre került. — Miután a temetők több mint 90%-a részfeltárás, azokban az esetekben, ahol a feltárás az egykori teljes temetőt, vagy annak legalább 90%-át képviseli, ott a sírszám után felkiáltójel áll.

Az antropológiai és régészeti számadatok arányba állításával egy-egy temetőn belül jó támpontot kaphatunk az embertani anyagból levonható, és az adott populációra vonatkozatható következtetések reprezentatív értékére vonatkozóan. Mivel azonban az antropológiai számadatok csak a felnőttek adatait jelentik, a sírok számával való közvetlen összevetésük előtt tanácsos az alábbi *konvenció* szerint eljárni: a feltárt sírok számából 40%-ot levonunk az infans- és juveniskorúak részére; a fennmaradt 60 százalékot kettéosztjuk férfiakra és nőkre, és csupán ezt a 30—30 százalékot állíthatjuk arányba a megmért férfi és női koponyák számával.

Az irodalmi hivatkozás *A)* pontjában a lelet *metrikus* adatainak első antropológiai közleménye áll. További hivatkozás arra az esetre vonatkozik, ha a sorozaton újabb, bővített vagy korrigált mérések történtek. A Szerkesztőbizottság kívánságára azokra a fontosabb hazai tanulmányokra is utalok, melyek a metrikus adatok közzétételét követően a sorozat *taxonómiai* értékelésével foglalkoznak. Az irodalmi hivatkozás *B)* pontja általában a lelet első régészeti ismertetését tartalmazza. Néhány esetben, ha egy újabb publikáció bővebben vagy pontosabban közli az anyagot, ezt az utóbbi munkát idézem. Ahol a lelet régészeti vonatkozásait előbb,

vagy bővebben ismerteti az antropológiai, mint a régészeti közlemény, ott az antropológiai közleményre hivatkozom.

A II. részben közzétett sorozatok esetében az antropológiai és régészeti számadatok, valamint a régészeti irodalom elhagyásával, csupán az antropológiai tanulmányok bibliográfiái adatait ismertetem.

I. rész

ÚJ KŐKOR

(Kb. i. e. 5000—2500)

1. *BÜDÖSPEST barlang (MISKOLC —)* (Borsod-Abaúj-Zemplén m.)
1 ♀, 1 sír
A) BARTUCZ, L.: Bk 4, 1916, 109—136, 167—185. — B) KADIČ, O.: Bk 4, 1916, 136—140, 185—189.
2. *BÉKÉS, Povádzug* (Békés m.)
4 ♂, 2 ♀, 7 sír
A) LIPTÁK, P. — FARKAS, Gy.: AnthrK 11, 1967, 127—163. — B) TROGMAYER, O.: MFME 1960—62, 9—38.
3. *LENGYEL* (Tolna m.)
5 ♂, 125 sír
A) VIRCHOW, R.: ZE 22, 1890, 97—118; MALÁN, M.: 1929. — B) WOSINSZKY, M.: 1885.

RÉZKOR

(Kb. i. e. 2500—1900)

4. *ALSÓNÉMEDI* (Pest m.)
12 ♂, 6 ♀, 43 sír (!)
A) NEMESKÉRI, J.: AAA 1, 1951, 55—72; TÓTH, T.: CH 3, 1958, 1—126. — B) KOREK, J.: AAA 1, 1951, 35—54.
5. *BUDAPEST XI. ker. Andor utca*
1 ♂, 7 sír
A) NEMESKÉRI, J.: AH 35, 1956, 295—311; TÓTH, T.: CH 3, 1958, 1—126. — B) TOMPA, F.: TBM 4—5, 1936, 1—16.
6. *HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, Kotacpart* (Csongrád m.)
5 ♂, 3 ♀, 41 sír
A) APOR, L. — NAGY, I.: MTA MaTÉ 59, 1940, 943—959. — B) PÁRDUCZ, M.: Dolg 8, 1932, 103—111; BANNER, J.: Dolg 9—10, 1933—34, 54—84; Dolg 11, 1935, 97—125.
7. *PALOTABOZSOK* (Baranya m.)
1 ♀, 11 sír
A) NEMESKÉRI, J.: AH 35, 1956, 295—311, TÓTH, T.: CH 3, 1958, 1—126. — B) BANNER, J. — TÖRÖK, Gy.: AH 35, 1956, 1—289.
8. *SZENTES, Nagyhegy* (Csongrád m.)
3 ♂, 1 ♀, 14 sír
A) NEMESKÉRI, J.: AH 35, 1956, 295—311; TÓTH, T.: CH 3, 1958, 1—126. — B) BANNER, J.: AH 35, 1956, 1—289.

BRONZKOR

(i. e. 1900—1200)

9. *BAG* (Pest m.)
1 ♂, 1 sír
A) LIPTÁK, P.: AnthrK 1, 1958, 3—16. — B) LIPTÁK, P. op. cit.
10. *BEŠEŇOV (ZSITVABESENYŐ)* (Csehszlovákia.)
1 ♂, 3 ♀, 10 sír
A) SZŐKE, B. — NEMESKÉRI, J.: SA 2, 1954, 105—135. — B) SZŐKE, B. — NEMESKÉRI, J. op. cit.
11. *KELEBIA* (Bács-Kiskun m.)
1 ♂, 4 ♀, 23 sír
A) LIPTÁK, P.: AnthrK 1, 1958, 3—16. — B) LIPTÁK, P. op. cit.
12. *ÜLLŐ, Lób puszta* (Pest m.)
1 ♀, 1 sír
A) LIPTÁK, P.: AnthrK 1, 1958, 3—16. — B) LIPTÁK, P. op. cit.

V A S K O R

Szkiták

(i. e. 550—400)

13. *CSANYTELEK* (Csongrád m.)
2 ♂, 1 ♀, 27 sír
A) BOTTYÁN, O.: 1943. — B) PÁRDU CZ, M.: *Dolg* 16, 1940, 79—99.
14. *MÁTRÁSZELE* (Nógrád m.)
1 ♂, 1 sír
A) BOTTYÁN, O.: 1943. — B) DORNYAY, K.: *PZ* 19, 1928, 340—347.
15. *SZABADSZÁLLÁS* (Bács-Kiskun m.)
21 ♂, 22 ♀, 108 sír (!)
A) DEZSŐ, GY.: *AnthrH* 7, 1966, 35—83. — B) HORVÁTH, A. — TÓTH, E.: *AÉ* 89, 1962, 259; *AÉ* 90, 1963, 298.
16. *SZENTES, Jaksorpart* (Csongrád m.)
1 ♂, 1 ♀, 12 sír
A) BOTTYÁN, O.: 1943. — B) PÁRDU CZ, M.: *Dolg* 16, 1940, 79—99.
17. *TÁPIÓSZELE* (Pest m.)
5 ♂, 11 ♀, 120 sír
A) BOTTYÁN, O.: 1943. — B) BOTTYÁN, Á.: *JJÉ* 1938—1943, 45—48.

Kelták

(i. e. 400 — i. sz. kezdete)

18. *APÁTI puszta (SZEDRES —)* (Tolna m.)
1 ♂, 39 sír
A) NEMESKÉRI, J. — DEÁK, M.: *BK* 2, 1954, 133—158. — B) WOSINSZKY, M.: 1896, 558—562.
19. *BEŠEŇOV (ZSITVABESENÝÓ)* (Csehszlovákia.)
1 ♀, 2 sír
A) SZÓKE, B. — NEMESKÉRI, J.: *SA* 2, 1954, 105—135. — B) SZÓKE, B. — NEMESKÉRI, J. *op. cit.*
20. *CAKÓHÁZA* (Győr-Sopron m.)
1 ♂, 5 sír
A) NEMESKÉRI, J. — DEÁK, M.: *BK* 2, 1954, 133—158. — B) NEMESKÉRI, J. — DEÁK, M. *op. cit.*
21. *CSABRENDEK* (Veszprém m.)
1 ♂, több sír
A) NEMESKÉRI, J. — DEÁK, M.: *BK* 2, 1954, 133—158. — B) HUNYADI, I.: *RF Ser. II.* 2, 1957, 35.
22. *CSERSZEGTOMAJ* (Veszprém m.)
3 ♂, 3 sír
A) NEMESKÉRI, J. — DEÁK, M.: *BK* 2, 1954, 133—158. — B) TÖRÖK, GY.: *Dolg* 16, 1940, 66—78.
23. *GÖRBŐ (PINCEHELY)* (Tolna m.)
1 ♂
A) NEMESKÉRI, J. — DEÁK, M.: *BK* 2, 1954, 133—158. — B) HUNYADI, I.: *RF Ser. II.* 2, 1957, 91.
24. *HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, Székkutas* (Csongrád m.)
1 ♀, 1 sír
A) NEMESKÉRI, J. — DEÁK, M.: *BK* 2, 1954, 133—158. — B) NEMESKÉRI, J. — DEÁK, M. *op. cit.*
25. *KEMENESMIHÁLYFA* (Vas m.)
1 ♂
A) NEMESKÉRI, J. — DEÁK, M.: *BK* 2, 1954, 133—158. —
26. *KÖLESD, Lencsepuszta* (Tolna m.)
5 ♂, 3 ♀, 15 sír
A) HANKÓ, I. — KISZELY, I.: *AnthrK* 11, 1967, 187—198. — B) VÁGÓ, E.: *AÉ* 89, 1962, 258.
27. *KORONCÓ* (Győr-Sopron m.)
1 ♂

- A) NEMESKÉRI, J. — DEÁK, M.: BK 2, 1954, 133—158. — B) HUNYADI, I.: RF Ser. II. 2, 1957, 9.
28. KURD (Tolna m.)
1 ♀, 1 sír
A) NEMESKÉRI, J. — DEÁK, M.: BK 2, 1954, 133—158. — B) NEMESKÉRI, J. — DEÁK, M. op. cit.
29. LOVASBERÉNY (Fejér m.)
1 ♂, 2 ♀, 3 sír
A) NEMESKÉRI, J. — DEÁK, M.: BK 2, 1954, 133—158. — B) BRUNNER, I.: SzSz 6, 1936, 36—39.
30. ORDÓD—BABÓT (BABÓT) (Győr-Sopron m.)
1 ♂, 1 ♀, több sír
A) LEBZELTER, V.: WPZ 15, 1928, 115—120. — B) BELLA, L.: AÉ 14, 1894, 301—305.
31. SÁVOLY (Somogy m.)
1 ♀, 1 sír
A) NEMESKÉRI, J.—DEÁK, M.: BK 2, 1954, 133—158. — B) NEMESKÉRI, J.—DEÁK, M. op. cit.
32. SZTÁLINVÁROS (DUNAÚJVÁROS) (Fejér m.)
1 ♂, 2 sír
A) NEMESKÉRI, J.—DEÁK, M.: BK 2, 1954, 133—158. — B) NEMESKÉRI, J.—DEÁK, M. op. cit.
33. TISZAUG (Szolnok m.)
1 ♂, több sír
A) NEMESKÉRI, J.—DEÁK, M.: BK 2, 1954, 133—158. — B) NEMESKÉRI, J.—DEÁK, M. op. cit.

R Ó M A I K O R

Pannonia

(i. sz. kezdete — IV. sz.)

34. BOGÁD (Baranya m.)
3 ♂, 1 ♀, 19 sír
A) TÓTH, T.: JPMÉ 1962, 137—152. — B) BURGER, A.: JPMÉ 1962, 111—136.
35. „BRIGETIO” — SZÖNY (Komárom m.)
4 ♂, 8 ♀, 212 sír
A) LEBZELTER, V.: PK 17, 1935, 3—7; NEMESKÉRI, J.: CH 1, 1956, 37—46; TÓTH, T.: JPMÉ 1962, 137—152. — B) NEMESKÉRI, J. op. cit.
36. CSAKVÁR — „FLORIANA” (Fejér m.)
9 ♂, 6 ♀, 61 sír
A) NEMESKÉRI, J.: CH 1, 1956, 3—12; TÓTH, T.: JPMÉ 1962, 137—152. — B) FITZ, J.: AR 2—3, 1963, 153—158.
37. FERTŐSZÉPLAK (Győr-Sopron m.)
1 ♂, 1 ♀
A) LEBZELTER, V.: PK 17, 1935, 3—7.
38. „INTERCISA” — DUNAÚJVÁROS (Fejér m.)
13 ♂, 10 ♀, 96 sír
A) NEMESKÉRI, J.: AH 33, 1954, 124—141; TÓTH, T.: CH 3, 1958, 126. — B) SÁGI, K.: AH 33, 1954, 61—123.
39. SOPRON, Deák tér — „SCARBANTIA” (Győr-Sopron m.)
2 ♂
A) LEBZELTER, V.: PK 17, 1935, 3—7.

Barbarikum: Szarmaták
(i. sz. kezdete — IV. sz.)

40. HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, Fehértópart (Csongrád m.)
6 ♂, 8 ♀, 23 sír
A) BARTUCZ, L.: AAA 13, 1961, 157—229. — B) PÁRDU CZ, M.: AÉ 7—9, 1946—48, 283—290.
41. ÓCSA (Pest m.)
3 ♀, 4 sír

- A) LIPTÁK, P.: FA 11, 1959, 91—94. — B) SALAMON, Á.: FA 11, 1959, 75—89.
 42. SZEGED, *Óhalom* (Csongrád m.)
 3 ♂, 3 ♀, 6 sír]
 A) LENHOSSÉK, J.: 1882. — B) VARÁZSÉJI, G.: AÉ 14, 1880, 323—336; PÁRDU CZ, M.: MFMÉ 1958—59, 71—99; AAA 11, 1959, 309—398.
 43. SZENTES, *Kistóke* (Csongrád m.)
 6 ♂, 4 ♀, 55 sír
 A) BARTUCZ, L.: AAA 13, 1961, 157—229. — B) PÁRDU CZ, M.: AH 28, 1944, 1—84.

H U N — G E R M Á N K O R
 (IV.—VI. sz. első fele)

44. BUDAPEST XI. ker. *Budafoki út 78*
 1 ♀, 1 sír
 A) BOTTYÁN, O.: Ann 59, 1967, 455—464. — B) ALFÖLDY, G.: AÉ 86, 1959, 196.
 45. BUDAPEST XIV. ker. *Egressy út — Vezér út sarok*
 1 ♂, 1 sír
 A) BOTTYÁN, O.: Ann 59, 1967, 455—464. — B) NAGY, T.: AÉ 88, 1961, 265.
 46. CSONGRÁD (Csongrád m.)
 1 ♂, 7 sír
 A) LENHOSSÉK, J.: 1878. — B) LENHOSSÉK, J. op. cit.
 47. GYÖNGYÖSAPÁTI (GENCSAPÁTI) (Vas m.)
 1 juv. (torzított)
 A) NEMESKÉRI, J.: AÉ 4, 1943, 303—311. — B) PÁRDU CZ, M.: StA 1, 1963, 1—82..
 48. GYŐR, *Széchenyi tér* (Győr-Sopron m.)
 1 inf. II. (torzított), 23 sír
 A) NEMESKÉRI, J.: AAA 2, 1952, 223—233. — B) PÁRDU CZ, M.: StA 1, 1963, 1—82
 49. GYŐR környéke (Győr-Sopron m.)
 1 ♂
 A) NEMESKÉRI, J.: AAA 2, 1952, 223—246. — B) PÁRDU CZ, M.: StA 1, 1963, 1—82.
 50. HÁCS, *Bédekipusztá* (Somogy m.)
 2 ♂, 8 ♀, 24 sír
 A) LIPTÁK, P.: AAA 13, 1961, 231—246. — B) PÁRDU CZ, M.: AAA 11, 1959, 309—398.
 51. HEGYKŐ (Győr-Sopron m.)
 10 ♂, 10 ♀ 80 sír, (!)
 A) TÓTH, T.: Ann 56, 1964, 529—291. — B) BÓNA, I.: SSz 14, 1960, 233—241; SSz 15, 1961, 131—140; SSz 17, 1963, 136—144.
 52. HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, *Gorza* (Csongrád m.)
 4 ♂, 4 ♀, 32 sír
 A) GÁSPÁR, J.: MAG 61, 1931, 285—291. — B) BANNER, J.: Dolg 9—10, 1933—34, 251—271.
 53. KESZTHELY, *Fenekpusztá* (Veszprém m.)
 1 inf. II (torzított)
 A) NEMESKÉRI, J.: AAA 2, 1952, 223—233. — B) PÁRDU CZ, M.: StA 1, 1963, 1—82.
 54. KISZOMBOR (Csongrád m.)
 19 ♂, 5 ♀, 144 sír
 A) BARTUCZ, L.: Dolg 12, 1936, 178—204. — B) TÖRÖK, Gy.: Dolg 12, 1936, 101—177.
 55. MEZŐKÖVESD (Borsod-Abaúj-Zemplén m.)
 1 ♀
 A) NEMESKÉRI, J.: AAA 2, 1952, 223—233.
 56. MOHÁCS (Baranya m.)
 1 ♂, 6 sír
 A) NEMESKÉRI, J.: AAA 2, 1952, 223—233. — B) PÁRDU CZ, M.: AÉ 76, 1949, 85—89.
 57. MOHÁCS, *Farostlemez gyár* (Baranya m.)
 1 ♀, 7 sír
 A) KISS, A.—NEMESKÉRI, J.: JPMÉ 1964, 95—127. — B) KISS, A.—NEMESKÉRI, J. op. cit.
 58. SZÓNY (Komárom m.)
 1 ♂, 1 sír
 A) LENHOSSÉK, J.: 1882. — B) PÁRDU CZ, M.: AAA 11, 1959, 309—398.
 59. SZEGED, *Óhalom* (Csongrád m.)
 2 ♂, 2 sír

- A) LENHOSSÉK, J.: 1882. — B) VARÁZSÉJI, G.: AÉ 14, 1880, 323—336; PÁRDU CZ, M.: AAA 11, 1959, 309—398.
60. SZEKSZÁRD (Tolna m.)
1 ♂, 1 sír
A) BARTUCZ, L.: DissPann Ser. II. 10, 1938, 8—19. — B) CSALOG, J.: DissPann Ser. II. 10, 1938, 143—146.
61. SZÉKELYUDVARHELY (ODORHEIU) (Románia)
1 ♂, 1 sír
A) LENHOSSÉK, J.: 1878. — B) PÁRDU CZ, M.: StA 1, 1963, 1—82.
62. SZENTENDRE, Pannonia telep (Pest m.)
24 ♂, 24 ♀, 96 sír (!)
A) KISZELY, I.: AnthrK 10, 1966, 57—90. — B) BÓNA, I.: AÉ 89, 1962, 265.
63. SZIRMABESENYŐ (Borsod-Abaúj-Zemplén m.)
1 ♂, 1 sír
A) NEMESKÉRI, J.: AAA 2, 1952, 223—233. — B) MEGAY, G.: AÉ 79, 1952, 132—134.
64. VÁRPALOTA (Veszprém m.)
6 ♂, 6 ♀, 36 sír
A) MALÁN, M.: Ann 3, 1952, 257—275. — B) BÓNA, I.: AAA 7, 1956, 183—244.

A V A R K O R
(VI. sz. második fele — IX. sz.)

65. ADORJÁN, Országút (STARA KANJIZA —) (Jugoszlávia)
19 ♂, 11 ♀, 39 sír
A) BARTUCZ, L.—FARKAS, GY.: AB 3, 1957, 315—347. — B) BARTUCZ, L.—FARKAS, GY. op. cit.
66. ADORJÁN, Tanya (STARA KANJIZA —) (Jugoszlávia)
19 ♂, 19 ♀, 52 sír
A) BARTUCZ, L.—FARKAS, GY.: AB 3, 1957, 315—347. — B) BARTUCZ, L.—FARKAS, GY. op. cit.
67. ALATTYÁN (Szolnok m.)
110 ♂, 101 ♀, 708 sír (!)
A) WENGER, S.: CH 2, 1957, 1—55; LIPTÁK, P.: AH 40, 1963, 245—257; TÓTH, T.: Ann 59, 1967, 443—454. — B) KOVRIG, I.: AH 40, 1963, 1—241.
68. ÁPORKA, Urbőpuszta (Pest m.)
10 ♂, 12 ♀, 56 sír
A) LIPTÁK, P.: Ann 1, 1951, 232—258; TÓTH, T.: Ann 59, 1967, 443—454. — B) BÓNA, I.: AÉ 84, 1957, 155—174.
69. ARTÁND, Kapitány dűlő (Hajdú-Bihar m.)
35 ♂, 27 ♀, 258 sír
A) K. ÉRY, K.: AnthrK 7, 1966, 85—114; Ann 59, 1967, 465—484; TÓTH, T.: Ann 59, 1967, 443—454. — B) KRALOVÁNSZKY, A.: AÉ 85, 1958, 89, 206.
70. BUDAPEST III. ker. Békásmegyér, Farkas villa
1 ♀, 1 sír
A) BOTTYÁN, O.: AnthrH 7, 1966, 3—33. — B) CSALLÁNY, D.: 1956, Nr. 113.
71. BUDAPEST III. ker. Óbuda, Szőlő utca
1 ♂, 45 sír
A) BOTTYÁN, O.: AnthrH 7, 1966, 3—33. — B) CSALLÁNY, D.: 1956, Nr. 131.
72. BUDAPEST X. ker. Rákos, Ejtőernyős gyakorlótér
1 ♂, 1 ♀, 36 sír
A) BOTTYÁN, O.: AnthrH 7, 1966, 3—33. — B) NAGY, T.: BpR 14, 1945, 493—507.
73. BUDAPEST XI. ker. Törökbalinti út
1 ♂
A) BOTTYÁN, O.: AnthrH 7, 1966, 3—33.
74. BUDAPEST XIV. ker. Népstadion
5 ♂, 2 ♀, 35 sír
A) LIPTÁK, P.: BpR 20, 1963, 237—333; TÓTH, T.: Ann 59, 1967, 443—454. — B) LIPTÁK, P. op. cit.
75. BUDAPEST XV. ker. Rákospalota, Szt. István tér
1 ♂, 1 ♀, több sír
A) BOTTYÁN, O.: AnthrH 7, 1966, 3—33. — B) CSALLÁNY, D.: 1956, Nr. 128.
76. BUDAPEST XVII. ker. Rákoshegy
2 ♂, 4 ♀, 10 sír

- A) BOTTYÁN, O.: AnthrH 7, 1966, 3—33. — B) NAGY, T.—SCHREIBER, R.—MOLNÁR, E.:
 AÉ 84, 1957, 87.
77. *BUDAPEST XX. ker. Soroksári út, Lámpagyár*
 1 ♂, 1 ♀, 2 sír
 A) BOTTYÁN, O.: AnthrH 7, 1966, 3—33. — B) BOTTYÁN, O. op. cit.
78. *CSÁKBERÉNY (Fejér m.)*
 21 ♂, 7 ♀, 452 sír
 A) TÓTH, T.: Ann 54, 1962, 521—549; Ann 59, 1967, 443—454. — B) TÓTH,
 T. op. cit.
79. *CSEPEL, Kikötő (BUDAPEST XX. ker. —)*
 1 ♂, 1 sír
 A) NEMESKÉRI, J.: AH 34, 1955, 189—210; LIPTÁK, P.: AAA 10, 1959, 251—279; TÓTH, T.:
 Ann 59, 1967, 443—454. — B) FETTICH, N.: 1926.
80. *DUNAEGYHÁZA (Bács-Kiskun m.)*
 1 ♂, 40 sír
 A) LIPTÁK, L.: CH 1, 1956, 13—16. — B) CSALLÁNY, D.: 1956, Nr. 231 a.
81. *ELŐSZÁLLÁS, Bajcsihegy (Fejér m.)*
 34 ♂, 30 ♀, 251 sír
 A) BARTUCZ, L.: AH 18, 1936, 100—105; WENGER, S.: AnthrH 7, 1966, 115—206; TÓTH
 T.: Ann 59, 1967, 443—454. — B) WENGER, S. op. cit.
82. *GYÓR, Téglavető dűlő (Győr-Sopron m.)*
 4 ♂, 6 ♀, 889 sír (!)
 A) NEMESKÉRI, J.: 1943, 59—71; LIPTÁK, P.: AAA 10, 1959, 251—279; TÓTH, T.: Ann 59,
 1967, 443—454. — B) BÖRZSÖNYI, A.: AÉ 24, 1904, 15—41; AÉ 25, 1905, 16—33; AÉ 26,
 1906, 302—321; AÉ 28, 1908, 208—230.
83. *HARKA (MAGYARFALVA —) (Győr-Sopron m.)*
 1 ♂
 A) LIPTÁK, P.: AAA 10, 1959, 251—279.
84. *HOMOKMÉGY, Halom (Bács-Kiskun m.)*
 36 ♂, 34 ♀, 167 sír
 A) LIPTÁK, P.: AnthrK 4, 1957, 25—42; TÓTH, T.: Ann 59, 1967, 443—454. — B)
 LÁSZLÓ, GY.: AnthrK 4, 1957, 43—45.
85. *JÁNOSHIDA, Tótkérszta (Szolnok m.)*
 23 ♂, 13 ♀, 253 sír
 A) WENGER, S.: Ann 4, 1953, 231—244; LIPTÁK, P.: AAA 8, 1957, 199—268; TÓTH, T.:
 CH 3, 1958, 1—126; TÓTH, T.: Ann 59, 1967, 443—454. — B) ERDÉLYI, I.: RF Ser. II.
 1, 1958, 1—81.
86. *JUTAS (VESZPRÉM —) (Veszprém m.)*
 8 ♂, 15 ♀, 244 sír
 A) BARTUCZ, L.: SK 1931, 75—90; TÓTH, T.: VoprA 12, 1962, 135—139; TÓTH, T.: Ann 59,
 1967, 443—454. — B) RHÉ, GY.—FETTICH, N.: SK 1931, 1—74.
87. *KECEL, Határdűlő (I.) (Bács-Kiskun m.)*
 26 ♂, 19 ♀, 91 sír
 A) LIPTÁK, P.: BK 2, 1954, 159—180; TÓTH, T.: Ann 59, 1967, 443—454. — B) SÓS, Á.:
 RF Ser. II. 3, 1958, 1—38.
88. *KECEL, Körtefahegy (II.) (Bács-Kiskun m.)*
 4 ♂, 4 ♀, 18 sír
 A) LIPTÁK, P.: BK 2, 1954, 159—180; TÓTH, T.: Ann 59, 1967, 443—454. — B) SÓS, Á.:
 RF Ser. II. 3, 1958, 1—38.
89. *KISKŐRÖS, Cebe puszta (Bács-Kiskun m.)*
 4 ♀, 20 sír
 A) LIPTÁK, P.: AAA 10, 1959, 251—279. — B) CSALLÁNY, D.: 1956, Nr. 463.
90. *KISKŐRÖS, Pohibuj mackó (Bács-Kiskun m.)*
 7 ♂, 3 ♀, 58 sír
 A) LIPTÁK, P.: CH 1, 1956, 47—52. — B) CSALLÁNY, D.: 1956, Nr. 468.
91. *KISKŐRÖS, Vágóhídi dűlő (Bács-Kiskun m.)*
 5 ♂, 2 ♀, 75 sír
 A) NEMESKÉRI, J.: AH 34, 1955, 189—210; LIPTÁK, P.: AAA 8, 1957, 199—268; AAA
 10, 1959, 251—279; TÓTH, T.: Ann 59, 1967, 443—454. — B) LÁSZLÓ, GY.: AH 34, 1955,
 21—52.
92. *KONDOROS, Csikós rész (Békés m.)*
 2 ♂, 2 ♀, 7 sír
 A) WENGER, S.: CH 1, 1956, 17—24. — B) CSALLÁNY, D.: 1956, Nr. 521 b.

93. **KÖRÖSLADÁNY** (Békés m.)
 3 ♂, 1 ♀, 18 sír
 A) BARTUCZ, L.: ESA 5, 1930, 66—73. — B) FETTICH, N.: ESA 5, 1930, 52—65.
94. **KUNSZENTMÁRTON**, *Habrányi telep* (Szolnok m.)
 1 ♂, 2 ♀, 7 sír
 A) WENGER, S.: CH 1, 1956, 53—59. — B) CSALLÁNY, D.: 1933.
95. **MADARAS** (Bács-Kiskun m.)
 2 ♂, 5 sír
 A) LIPTÁK, P.: AAA 10, 1959, 251—279. — B) ZALOTAY, E.: AÉ 81, 1954, 78.
96. **MÓR**, *Akasztó domb* (Fejér m.)
 7 ♂, 2 ♀, 25 sír
 A) NEMESKÉRI, J.: AH 34, 1955, 189—210. — B) TÖRÖK, GY.: AÉ 81, 1954, 54—60.
97. **MOSONSZENTJÁNOS** (Győr-Sopron m.)
 8 ♂, 8 ♀, 276 sír
 A) (BARTUCZ, L.: Skythika 2, 1929, 83—96); LIPTÁK, P.: AAA 10, 1959, 251—279; TÓTH, T.: VoprA 12, 1962, 135—139; Ann 59, 1967, 443—454. — B) CSALLÁNY, D.: 1956, Nr.667.
98. **NAGYKAMARÁS** (Békés m.)
 4 ♂, 5 ♀, 26 sír
 A) KRECSMARIK, E.: Dolg 3, 1927, 160—166. — B) BANNER, J.: Dolg 3, 1927, 141—159.
99. **ÓNDÓD** (*DEBRECEN* —) (Hajdú-Bihar m.)
 4 ♂, 1 ♀, 56 sír †
 A) MALÁN, M.: Ann 7, 1956, 491—506; LIPTÁK, P.: AAA 10, 1959, 251—279. — B) ZOLTAI, L.: DJ 21, 1926, 8—9; ZOLTAI, L.—SÓREGI, J.: DJ 22, 1927, 19—36.
100. **ŐCSÖD** (Szolnok m.)
 1 ♀
 A) LIPTÁK, P.: AAA 10, 1959, 251—279.
101. **ŐSKÜ** (Veszprém m.)
 8 ♂, 6 ♀, 77 sír
 A) BARTUCZ, L.: SK 1931, 75—90; LIPTÁK, P.: AAA 10, 1959, 251—279. TÓTH, T.: VoprA 12, 1962, 135—139. Ann 59, 1967, 443—454. — B) RHÉ, GY.—FETTICH, N.: SK 1931, 1—74.
102. **SÓBOR** (Győr-Sopron m.)
 5 ♂, 3 ♀
 A) GÁSPÁR, J.: MAG 58, 1928, 129—140. — B) CSALLÁNY, D.: 1956, Nr. 821.
103. **SZEBÉNY** (*I.*) (Baranya m.)
 29 ♂, 10 ♀, 341 sír
 A) TÓTH, T.: Ann 53, 1961, 571—613; Ann 59, 1967, 443—454 — B) TÓTH, T. op. cit.
104. **SZEGED**, *Kudomb* (Csongrád m.)
 64 ♂, 65 ♀, 319 sír
 A) LIPTÁK, P.—MARCSIK, A.: AnthrK 10, 1966, 13—56. — B) CSALLÁNY, D.: 1956, Nr. 864.
105. **SZENTES**, *Kaján* (Csongrád m.)
 34 ♂, 18 ♀, 456 sír
 A) WENGER, S.: Ann 6, 1955, 391—410; BARTUCZ, L.: AnthrK 1, 1958, 27—48; TÓTH, T.: Ann 59, 1967, 443—454. — B) KOREK, J.: Dolg 19, 1943, 1—129.
106. **SZIGETSZENTMIKLÓS**, *Háros* (Pest m.)
 2 ♂, 2 ♀, 23 sír
 A) LIPTÁK, P.: AAA 8, 1957, 199—268. — B) SÓs, Á.: AÉ 88, 1961, 32—51.
107. **SZOB**, *Homokok* (Pest m.)
 4 ♂, 3 ♀, 113 sír
 A) LIPTÁK, P.: AEth 3, 1953, 289—338. — B) LIPTÁK, P. op. cit.
108. **TATÁRSZENTGYÖRGY** (Pest m.)
 2 ♂, 3 ♀, 54 sír
 A) LIPTÁK, P.: AAA 10, 1959, 251—279. — B) LIPTÁK, P. op. cit.
109. **TISZADERZS**, *Szentimrei út* (Szolnok m.)
 20 ♂, 15 ♀, 96 sír
 A) LEBZELTER, V.: CH 2, 1957, 1—59; TÓTH, T.: Ann 59, 1967, 443—454. — B) CSALLÁNY, D.: 1956, Nr. 982.
110. **TISZAVÁRKONY**, *Hugyinpart* (Szolnok m.)
 23 ♂, 11 ♀, 92 sír
 A) LIPTÁK, P.: AAA 8, 1957, 199—268. — B) LIPTÁK, P. op. cit.
111. **ÚJKÉCSKE** (*TISZAKÉCSKE*) (Bács-Kiskun m.)
 2 ♂, 10 sír

- A) LIPTÁK, P.: AAA 8, 1957, 199–268. — B) LIPTÁK, P. op. cit.
112. *ÜLLŐ (I.)* (Pest m.)
54 ♂, 45 ♀, 270 sír
A) LIPTÁK, P.: AAA 6, 1955, 231–316; TÓTH, T.: CH 3, 1958, 1–126. — B) HORVÁTH, T.: AH 19, 1935, 1–128.
113. *ÜLLŐ (II.)* (Pest m.)
28 ♂, 34 ♀, 153 sír
A) LIPTÁK, P.: AAA 6, 1955, 231–316; TÓTH, T.: CH 3, 1958, 1–126. — B) SÓS, Á.: AAA 6, 1955, 193–230.
114. *VÁC* (Pest m.)
1 ♂, 1 ♀, 3 sír
A) LIPTÁK, P.: CH 1, 1956, 13–16. — B) CSALLÁNY, D.: 1956, Nr. 1035a.
115. *VÁCHARTYÁN* (Pest m.)
10 ♂, 14 ♀, 64 sír
A) BÁTAI, E.: Ann 2, 1952, 213–224; LIPTÁK, P.: AAA 8, 1957, 199–268; AAA 10, 1959, 251–279; WENGER, S.: AnthrH 7, 1966, 115–206; TÓTH, T.: Ann 59, 1967, 443–454. — B) FERENCZI, L.: AÉ 90, 1963, 84–107.
116. *ZAGYVARÉKÁS* (Szolnok m.)
2 ♂, 5 ♀, 11 sír
A) LIPTÁK, P.: CH 1, 1956, 13–16. — B) CSALLÁNY, D.: 1956, Nr. 1074.

HONFOGLALÁS — ÁRPÁD KOR
(X. — XIII. sz.)

117. *ABONY* (Pest m.)
1 ♂, több sír
A) LIPTÁK, P.: AAA 1, 1951, 231–249. — B) LIPTÁK, P. op. cit.
118. *ADONY* (Fejér m.)
3 ♂, 3 ♀, több sír
A) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J.: Ann 50, 1958, 359–415. — B) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J. op. cit.
119. *ALPÁR* (Bács-Kiskun m.)
11 ♂, 3 ♀, több sír
A) ALLDIATORIS, I.: 1937. — B) TERGINA, GY.: AÉ 3, 1883, 257–265.
120. *ÁPORKA* (Pest m.)
7 ♂, 6 ♀, 25 sír
A) NEMESKÉRI, J.: Anth 2, 1948, 149–158; LIPTÁK, P.: AAA 8, 1957, 199–268. — B) NEMESKÉRI, J. op. cit.
121. *ÁROKTÓ, Dongóhalom* (Borsod-Abaúj-Zemplén m.)
4 ♂, 2 ♀, 17 sír
A) THOMA, A.: MHOMK 3, 1956, 22–36. — B) MEGAY, G.: MHOMK 3, 1956, 15–22.
122. *BÉKÉS, Povádzug* (Békés m.)
29 ♂, 35 ♀, 144 sír
A) LIPTÁK, P.—FARKAS, GY.: AnthrK 11, 1967, 127–163. — B) TROGMAYER, O.: MFMÉ 1960–62, 9–38.
123. *BENEPUSZTA (LADÁNYBENE)* (Bács-Kiskun m.)
1 ♂, 1 sír (!)
A) LIPTÁK, P.: AAA 8, 1957, 199–268. — B) JANKOVICH, M.: MTTÉ 2, 1832–34, 281–296.
124. *BEŠEŇOV (ZSITVABESENÝŐ)* (Csehszlovákia.)
16 ♂, 11 ♀, 70 sír
A) SZŐKE, B.—NEMESKÉRI, J.: SA 2, 1954, 105–135. — B) SZŐKE, B.—NEMESKÉRI, J. op. cit.
125. *BODROGSZERDAHELY (STREDA NAD BODROGOM)* (Csehszlovákia.)
3 ♂, 9 sír
A) MALÁN, M.: CA 1, 1956, 61–74. — B) ERDÉLYI, I.: NyMÉ 4–5, 1961–62, 17–30.
126. *BUDAPEST III. ker. Óbuda, Csúcshegyi dűlő*
1 ♂, 2 sír
A) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J.: Ann 50, 1958, 359–415. — B) GARÁDY, S.: TBM 4–5, 1936, 30–33.
127. *BUDAPEST, V. ker. Fővárosi Képtár-kert (Károlyi-u 16.)*
7 ♂, 2 ♀, 10 sír

- A) NEMESKÉRI, J.: BpR 15, 1950, 401—415; LIPTÁK, P.: AAA 8, 1957, 199—268. — B) BÓNIS, É.: BpR 15, 1950, 391—399.
128. *CEGLÉD* (Pest m.)
18 ♂, 19 ♀, több sír
A) LIPTÁK, P.: AAA 8, 1957, 199—268. — B) LIPTÁK, P. op. cit.
129. *CSÁKBERÉNY* (Fejér m.)
8 ♂, 10 ♀, több sír
A) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J.: Ann 50, 1958, 359—415. — B) MAROSI, A.: AÉ 39, 1920—22, 25—41.
130. *CSÁKVÁR* (Fejér m.)
1 ♂, 2 sír
A) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J.: Ann 50, 1958, 359—415. — B) MAROSI, A.: SzSz 6, 1936, 43—48.
131. *CSÁTALJA* (Bács-Kiskun m.)
14 ♂, 27 ♀, 117 sír
A) LIPTÁK, P.: AAA 8, 1957, 199—268. — B) LIPTÁK, P. op. cit.
132. *CSEPEL, Királymajor* (BUDAPEST, XX. ker. —)
7 ♂, 2 ♀, 21 sír
A) NEMESKÉRI, J.: AÉ 76, 1949, 91—97; LIPTÁK, P.: AAA 8, 1957, 199—268. — B) NEMESKÉRI, J. op. cit.
133. *CSONGRÁD, Felgyő* (Csongrád m.)
17 ♂, 15 ♀, 53 sír
A) BARTUCZ, L.—FARKAS, GY.: AB 2, 1956, 235—261. — B) PÁRDU CZ, M.: ATIÉ 1, 1944—45, 131—141.
134. *CSONGRÁD, Vendelhalom* (Csongrád m.)
4 ♂, 2 ♀, 38 sír
A) NEMESKÉRI, J.: AntH 1, 1947, 64—80; LIPTÁK, P.: AAA 8, 1957, 199—268. — B) PÁRDU CZ, M.—TARY, L.: FA 1—2, 1939, 189—195.
135. *DEREKEGYHÁZ* (Csongrád m.)
1 ♀, 4 sír
A) MALÁN, M.: FA 3—4, 1941, 193—213. — B) CSALLÁNY, G.: FA 3—4, 1941, 182—191.
136. *EGER, Szépasszonyvölgy* (Heves m.)
8 ♂, 3 ♀, 61 sír
A) NEMESKÉRI, J.—GÁSPÁRDY, G.: Ann 5, 1954, 485—526; TÓTH, T.: CH 3, 1958, 1—126. — B) BARTALOS, GY.: AÉ 19, 1899, 353—360.
137. *GÁVA, Vásártér* (Szabolcs-Szatmár m.)
8 ♂, 5 ♀, 33 sír
A) NEMESKÉRI, J.—ÉRY, K.—KRALOVÁSZKY, A.—HARSÁNYI, L.: CH 4, 1961, 1—64. — B) NEMESKÉRI, J. et alii op. cit.
138. *GYÖMÖRE* (Győr-Sopron m.)
1 ♀, 1 sír
A) LIPTÁK, P.: AAA 1, 1951, 231—249. — B) BÖRZSÖNYI, A.: AÉ 32, 1912, 214—219.
139. *HENCIDA* (Hajdú-Bihar m.)
2 ♂, 26 sír
A) LIPTÁK, P.: AL 4, 1954, 133—170; (BARTUCZ, L.: AH 21, 1935, 99—101.) — B) FETTICH, N.: AH 21, 1935, 95—101.
140. *HEVES* (Heves m.)
1 ♀, 1 sír
A) BARTUCZ, L.: FA 1—2, 1939, 204—206. — B) PATAKY, V.: FA 1—2, 1939, 200—204.
141. *HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, Gorzsa* (Csongrád m.)
6 ♂, 3 ♀, 65 sír
A) SZIRÁKY, I.—HUSZÁR, G.: MAG 63, 1933, 229—232; LIPTÁK, P.: AAA 8, 1957, 199—268. — B) BANNER, J.: Dolg 9—10, 1933—34, 251—271.
142. *HOMOKMÉGY, Halom* (Bács-Kiskun m.)
3 ♂, 1 ♀, 7 sír
A) LIPTÁK, P.: Ann 3, 1952, 277—287. — B) LIPTÁK, P. op. cit.
143. *IGAR* (Fejér m.)
1 ♀, 3 sír
A) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J.: Ann 50, 1958, 359—415. — B) MAROSI, A.: SzSz 5, 1935, 87—88.
144. *JÁNOSHALMA* (Bács-Kiskun m.)
1 ♀, 2 sír
A) LIPTÁK, P.: AAA 1, 1951, 231—249. — B) LIPTÁK, P. op. cit.

145. *JÁSZDÓZSA, Kápolnahalom* (Szolnok m.)
 22 ♂, 18 ♀, 67 sír
 A) BARTUCZ, L.: NÉ 14, 1913, 334—335; NÉ 15, 1914, 167—176; LIPTÁK, P.: AAA 8, 1957, 199—268. — B) GALLUS, S.: JJÉ 1938—43, 11.
146. *KAROS* (Borsod-Abaúj-Zemplén m.)
 3 ♂, 1 ♀, 20 sír
 A) LIPTÁK, P.: AAA 1, 1951, 231—249. — B) LIPTÁK, P. op. cit.
147. *KENÉZLŐ* (Borsod-Abaúj-Zemplén m.)
 1 ♂, 25 sír
 A) LIPTÁK, P.: AL 4, 1954, 133—170; (BARTUCZ, L.: in FETTICH, N.: AÉ 45, 1931, 78—119). — B) FETTICH, N.: AÉ 45, 1931, 78—119.
148. *KÉRPUSZTA (FIAD —)* (Somogy m.)
 75 ♂, 74 ♀, 388 sír (!)
 A) LIPTÁK, P.: AAA 3, 1953, 303—370 in: NEMESKÉRI, J.—LIPTÁK, P.—SZŐKE, B.: AAA 3, 1953, 205—370; TÓTH, T.: CH 3, 1958, 1—126. — B) LIPTÁK, P.—NEMESKÉRI, J.—SZŐKE, B.: AAA 3, 1953, 205—279; SZŐKE, B.: AAA 3, 1953, 280—301, in: NEMESKÉRI, J.—LIPTÁK, P.—SZŐKE, B.: AAA 3, 1923, 205—370.
149. *KISKUNFÉLEGYHÁZA* (Bács-Kiskun m.)
 12 ♂, 17 ♀, 46 sír
 A) LIPTÁK, P.: BK 1, 1954, 105—120. — B) LIPTÁK, P. op. cit.
150. *KUNSZENTMÁRTON, Kötön* (Szolnok m.)
 1 ♀, 3 sír
 A) NEMESKÉRI, J.: AÉ 7—9, 1946—48, 382—393. — B) NEMESKÉRI, J. op. cit.
151. *LOVASBERÉNY* (Féjér m.)
 1 ♀, 3 sír
 A) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J.: Ann 50, 1958, 359—415. — B) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J. op. cit.
152. *MINDSZENT* (Csongrád m.)
 1 ♂, 3 sír
 A) MALÁN, M.: FA 3—4, 1941, 193—213. — B) CSALLÁNY, D.: FA 3—4, 1941, 182—191.
153. *NAGYKÖRÖS* (Pest m.)
 2 ♂, 2 sír
 A) LIPTÁK, P.: Ann 3, 1952, 277—287. — B) DIENES, I.: AÉ 87, 1960, 177—187.
154. *NAGYLÓK* (Féjér m.)
 1 ♂, 1 sír
 A) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J.: Ann 50, 1958, 359—415. — B) MAROSI, A.: SzSz 6, 1936, 43—48.
155. *NASZVAD (NESVADY)* (Csehszlovákia.)
 3 ♂, 7 sír
 A) NEMESKÉRI, J.: FA 3—4, 1941, 225—230. — B) SZŐKE, B.: 3—4, 1941, 214—224.
156. *NÓGRÁDKÖVESD* (Nógrád m.)
 2 ♂, 4 sír
 A) MALÁN, M.: CH 1, 1956, 25—32. — B) PATAY, P.: AÉ 84, 1957, 58—66.
157. *NYÁREGYHÁZA, Pótharaszti puszta* (Pest m.)
 1 ♂, 1 sír
 A) NEMESKÉRI, J.: AÉ 7—9, 1946—48, 382—393. — B) NEMESKÉRI, J. op. cit.
158. *ÓKÉCSKE (TISZAKÉCSKE)* (Bács-Kiskun m.)
 1 ♂, 1 sír
 A) LIPTÁK, P.: AAA 8, 1957, 199—268. — B) FETTICH, N.: AH 21, 1935, 64.
159. *OROSHÁZA, Dózsa TSZ* (Békés m.)
 4 ♂, 1 ♀, 6 sír
 A) FARKAS, GY.—LIPTÁK, P.: 1965. — B) DIENES, I.: 1965.
160. *OROSHÁZA, Görbics tanya* (Békés m.)
 1 ♂, 2 ♀, 9 sír
 A) FARKAS, GY.—LIPTÁK, P.: 1965. — B) DIENES, I.: 1965.
161. *OROSHÁZA, Rákóczitelep* (Békés m.)
 87 ♂, 75 ♀, 680 sír
 A) FARKAS, GY.—DEZSŐ, GY.: AB 1, 1955, 194—200; LIPTÁK, P.—FARKAS, GY.: AB 8, 1962, 221—236; TÓTH, T.: CH 3, 1958, 1—126. — B) ZALOTAY, E.: RF Ser. II. 7, 1957, 1—59.
162. *ÖTTEVÉNY* (Győr-Sopron m.)
 1 ♂, 1 sír
 A) LIPTÁK, P.: Arr 4, 1962, 27—31. — B) UZSOKI, A.: Arr 4, 1962, 9—25.

163. *PESTSZENTERZSÉBET* (BUDAPEST XX. ker. *Pesterzsébet*)
 1 ♀, 1 sír
 A) LIPTÁK, P.: AAA 1, 1951, 231—249. — B) LIPTÁK, P. op. cit.
164. *PESTSZENTLŐRINC* (BUDAPEST XVIII. ker. *Pestlőrinc*)
 1 inf. II. (trepanált), 1 sír
 A) LIPTÁK, P.: AAA 1, 1951, 231—249. — B) LIPTÁK, P. op. cit.
165. *PILINY* (Nógrád m.)
 8 ♂, 1 ♀, 160 sír
 A) LIPTÁK, P.: AEth 3, 1953, 289—338. — B) NYÁRNY, A.: AÉ 22, 1902, 210—241; AÉ 24, 1904, 50—70.
166. *POMÁZ, Lugi* (Pest m.)
 2 ♂, 2 ♀, 18 sír
 A) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J.: Ann 50, 1958, 359—415. — B) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J. op. cit.
167. *RÁD* (Pest m.)
 5 ♂, 1 ♀, 23 sír
 A) LIPTÁK, P.: AEth 3, 1953, 289—338; TÓTH, T.: CH 3, 1958, 1—126. — B) PATAY, P.: AÉ 84, 1957, 58—66.
168. *SÁROSD* (Fejér m.)
 3 ♂, 4 ♀, 17 sír
 A) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J.: Ann 50, 1958, 359—415. — B) MAROSI, A.: SzSz 4, 1934, 96.
169. *SOROKSÁR, Szt. László u. 121.* (BUDAPEST, XX. ker. —)
 1 ♂, 1 sír
 A) LIPTÁK, P.: AAA 1, 1951, 231—249. — B) LIPTÁK, P. op. cit.
170. *SŐRÉD* (Fejér m.)
 1 ♀, 100 sír
 A) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J.: Ann 50, 1958, 359—415. — B) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J. op. cit.
171. *SZABADBATTYÁN* (Fejér m.)
 2 ♂, 3 sír
 A) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J.: Ann 50, 1958, 359—415. — B) MAROSI, A.: SzSz 6, 1936, 43—48.
172. *SZÁZHALOMBATTA* (Pest m.)
 3 ♂, 2 ♀, 14 sír
 A) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J.: Ann 50, 1958, 359—415. — B) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J. op. cit.; FEHÉR, G.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: RT 2, 1962, Nr. 941.
173. *SZEGED, Óthalom* (Csongrád m.)
 5 ♂, 5 sír
 A) LENHOSSÉK, J.: 1882. — B) VARÁZSÉJI, G.: AÉ 14, 1880, 324—336; PÁRDU CZ, M.: AAA 11, 1959, 309—398.
174. *SZÉKESFEHÉRVÁR, Bikasziget = Rádiótelep* (Fejér m.)
 14 ♂, 25 ♀, 74 sír
 A) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J.: Ann 51, 1959, 493—564. — B) MAROSI, A.: AÉ 40, 1923—26, 245—257.
175. *SZÉKESFEHÉRVÁR, Demkóhegy* (Fejér m.)
 2 ♂, 61 sír
 A) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J.: Ann 51, 1959, 493—564. — B) BAKAY, K.: AR 6—7, 1966, 45—46.
176. *SZÉKESFEHÉRVÁR, Kanizsai vasút, Baraktábor* (Fejér m.)
 1 ♂, 1 ♀, 20 sír
 A) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J.: Ann 51, 1959, 493—564. — B) MAROSI, A.: AÉ 39, 1920—22, 25—41.
177. *SZÉKESFEHÉRVÁR, Maroshegy (II.)* (Fejér m.)
 1 ♂, 1 ♀, 400 sír
 A) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J.: Ann 51, 1959, 493—564. — B) MAROSI, A.: AÉ 34, 1914, 60—63.
178. *SZÉKESFEHÉRVÁR, Móri út* (Fejér m.)
 15 ♂, 8 ♀, 23 sír
 A) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J.: Ann 52, 1960, 481—495. — B) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J. op. cit.
179. *SZÉKESFEHÉRVÁR, Sóstó* (Fejér m.)
 10 ♂, 3 ♀, 13 sír

- A) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J.: Ann 51, 1959, 493—564. — B) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J. op. cit.
180. SZÉKESFEHÉRVÁR, Szárazrét (Fejér m.)
22 ♂, 10 ♀, 105 sír
A) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J.: Ann 51, 1959, 493—564. — B) MAROSI, A.: SzSz 6, 1936, 48—50.
181. SZÉKESFEHÉRVÁR, Táci út (Fejér m.)
3 ♂, 3 sír
A) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J.: Ann 51, 1959, 493—564. — B) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J. op. cit.
182. SZENTENDRE, Törökvölgy (Pest m.)
3 ♂, 19 sír
A) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J.: Ann 50, 1958, 359—415. — B) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J. op. cit.
183. SZOB, Kiserdő (Pest m.)
3 ♂, 4 ♀, 46 sír
A) NEMESKÉRI, J.: AÉ 7—9, 1946—48, 382—393. — B) NEMESKÉRI, J. op. cit.
184. SZOB, Vendelin (Pest m.)
2 ♂, 1 ♀, 142 sír
A) LIPTÁK, P.: AEth 3, 1953, 289—338. — B) TÖRÖK, GY.: FA 8, 1956, 129—136.
185. SZOMÓD (Komárom m.)
1 ♂, 1 sír (!)
A) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J.: Ann 50, 1958, 359—415. — B) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J. op. cit.
186. TÁPIÓSZENTMÁRTON (Pest m.)
1 ♀, 1 sír
A) LIPTÁK, P.: AAA 8, 1957, 199—268. — B) LIPTÁK, P. op. cit.
187. TÉGLÁS, Angolkert (Hajdú-Bihar m.)
13 ♂, 14 ♀, 41 sír
A) LIPTÁK, P.—MARCSIK, A.: DMÉ 1965, 69—96. — B) MÓDY, GY.: DMÉ 1962—64, 133—150.
188. TISZADERZS (Szolnok m.)
1 ♂, 1 sír
A) LIPTÁK, P.: AAA 1, 1951, 231—249. — B) LIPTÁK, P. op. cit.
189. TISZAESZLÁR, Bashalom (Szabolcs-Szatmár m.)
1 ♀, 24 sír
A) LIPTÁK, P.: AAA 1, 1951, 231—249. — B) DIENES, I.: AAA 7, 1956, 245—273.
90. TISZAESZLÁR, Újtelep (Szabolcs-Szatmár m.)
1 ♀, 4 sír
A) LIPTÁK, P.: AAA 1, 1951, 231—249. — B) LIPTÁK, P. op. cit.
191. TÖMÖRKÉNY (Csongrád m.)
2 ♂, 2 sír
A) MALÁN, M.: FA 3—4, 1941, 193—213. — B) CSALLÁNY, G.: FA 3—4, 1941, 182—191.
192. TÖRTEL (Pest m.)
1 ♀, több sír
A) LIPTÁK, P.: AAA 8, 1957, 199—268. — B) POSTA, B.: AÉ 16, 1896, 30—39.
193. ÜLLŐ, Ilona út (Pest m.)
7 ♂, 6 ♀, 23 sír
A) NEMESKÉRI, J.—GÁSPÁRDY, G.: Ann 5, 1954, 485—526; TÓTH, T.: CA 3, 1958, 1—126. — B) NEMESKÉRI, J.—GÁSPÁRDI, G. op. cit.
194. VEREB (Fejér m.)
1 ♂, 1 sír
A) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J.: Ann 50, 1958, 359—415. — B) ÉRDY, J.: MTAÉ 14, 1854, 271.
195. VESZPÉM, Kálvária domb (Veszprém m.)
19 ♂, 10 ♀, több sír
A) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J.: Ann 49, 1957, 435—467. — B) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J. op. cit.
196. VESZPRÉM, Sashegy (Veszprém m.)
3 ♂, 6 ♀, 27 sír
A) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J.: Ann 49, 1957, 435—467. — B) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J. op. cit.

197. *VEZSPRÉM, Újtelep* (Veszprém m.)
 3 ♂, 10 sír
 A) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J.: Ann 49, 1957, 435—467. — B) ACSÁDI, GY.—NEMESKÉRI, J. op. cit.
198. *ZENTA, Farkas tanya (SENTA)* (Jugoszlávia)
 8 ♂, 3 ♀, 18 sír
 A) BARTUCZ, L.—FARKAS, GY.: AB 4, 1958, 245—283. — B) FOLTINY, I.—KOREK, J.: ATIÉ 1, 1944—45, 149—190.

K Ö Z É P K O R
 (XIV—XVII. sz.)

(E lelőhelyeken a temetkezés többnyire már az Árpád kor végén kezdetét vette.)

199. *FONYÓD* (Somogy m.)
 37 ♂, 27 ♀, 167 sír
 A) DEZSŐ, GY.—ÉRY, K.—HARSÁNYI, L.—HUSZÁR, GY.—NEMESKÉRI, J.—NOZDROVICZKY, SZ.—THOMA, A.—TÓTH, T.—WENGER, S.: AnthrH 6, 1963, 1—166. — B) FITZ, J.: AR 2—3, 1961—62, 104—115.
200. *MOHÁCS, Csele* (Baranya m.)
 23 ♂, 11 ♀, 95 sír
 A) NEMESKÉRI, J.—DEÁK, M.: AÉ 79, 1952, 46—67; TÓTH, T.: CH 3, 1958, 1—126. — B) IFJ. FEHÉR, G.: AÉ 82, 1955, 212—228.
201. *NYÁRSAPÁT* (Pest m.)
 8 ♂, 5 ♀, 40 sír
 A) BARTUCZ, L.: 1930, 12—39. — B) BANNER, J.: 1930, 3—11.
202. *PUSZTAPÁKA (KISKUNFÉLEGYHÁZA)* (Bács-Kiskun m.)
 21 ♂, 19 ♀, több sír
 A) ALLODIATORIS, I.: 1937. — B) ALLODIATORIS, I. op. cit.
203. *PUSZTASZER* (Csongrád m.)
 27 ♂, 19 ♀, több sír
 A) STEIN, E.: 1935. — B) STEIN, E.: op. cit.
204. *ZENTA, Paphalom (SENTA)* (Jugoszlávia)
 46 ♂, 27 ♀, 175 sír
 A) BARTUCZ, L.—FARKAS, GY.: AB 4, 1958, 245—283. — B) FOLTINY, I.—KOREK, J.: ATIÉ 1, 1944—45, 149—190.
205. *ZOMBOR (SOMBOR)* (Jugoszlávia)
 86 ♂, 40 ♀, 160 sír
 A) BARTUCZ, L.: AUBp 3, 1960, 23—48. — B) BARTUCZ, L. op. cit.

*

Az eddigiekben ismertetett anyagot (az öt infans- vagy juvenis korú lelet kivételével) az 1. és 2. táblázaton különböző szempontok szerint csoportosítottam. Az e táblázatokban közölt számaikat röviden az alábbi megjegyzéseket fűzöm.

A legáltalánosabb méretadataival közzétett 3,050 darab koponya igen kicsiny mennyiség, ha a vizsgált mintegy 6,700 esztendő alatt hazánk területén élt, illetve eltemetett 230—250 nemzedék lélekszámához viszonyítjuk, bár nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy e mennyiség csak a viszonylag jó megtartású felnőtt koponyaanyagot jelenti, melyhez sorozatonként legalább ugyanennyi gyermek- és töredékes felnőtt koponyát számíthatunk hozzá.

A közölt számértékek szerint egyenetlen az egyes korszakok kutatottsága. A feldolgozott anyag 41,6 százaléka az avar korból, 33,1 százaléka az Árpád-korból, 13,0 százaléka a középkorból származik, s a maradék 12,3 százalék foglalja magába az összes többi korszak anyagát. A magyarországi gyűjteményekben őrzött feldolgozatlan i. sz. IV—XVII. századi embertani sorozatok korszakonkénti részaránya zömmel hasonló a már feldolgozottakhoz. Az újkőkori, rézkori, bronzkori, vaskori és római kor időszakából azonban az újabb régészeti feltárások nagy számú embertani anyagot szolgáltatnak, melyek feldolgozása jelentős mértékben fogja gazdagítani e korszakok népességének embertani arculatára vonatkozó ismereteinket.

A feldolgozott anyag megyék szerinti eloszlása ugyancsak aránytalanságával vonja magára a figyelmet. Az ország 19 megyéje közül antropológiailag viszonylag jól kutatott Pest, Szolnok, Csongrád, Bács-Kiskun és Fejér, míg a további 14 megye alig kutatott, sőt Zala megye területéről egyetlen embertani lelet sincs feldolgozva. Ez a részaránytalanság elsősorban onnan ered, hogy az elmúlt évtizedek során az egyes megyékben nem folyt egyenlő intenzitású régészeti kutatás, tehát embertani anyaggyűjtés sem. A még feldolgozatlan anyagok közreadása ezen a téren is jelentős változásokat fog eredményezni.

1. táblázat

A méretadatokkal közzétett anyag időrendi megoszlása

Table 1. Chronological distribution of the material
(published with metrical data)

Időrend Chronology	A lelőhelyek száma Number of the sites	A mért koponyák száma (felnöttek) Number of the measured skulls of adults		
		Férfiak Males	Nők Females	Összesen Total
Újkőkör — Neolithic Age	3	9	3	12
Rézkor — Copper Age	5	21	11	32
Bronzkor — Bronze Age	4	3	8	11
Vaskor — Iron Age				
Szkíták — Scythians	5	30	35	65
Kelták — Celts	16	18	10	28
Római kor — Roman Age				
Pannonia	6	32	26	58
Barbaricum	4	15	18	33
Hun-Germán kor — Hunnic-German Period	18	75	60	135
Avar kor — Avar Period	52	695	574	1269
Árpád kor — Arpadian Age	81	559	452	1011
Középkor — Middle Ages	7	248	148	396
Összesen — Total:	201	1705	1345	3050

2. táblázat

A méretadatokkal közzétett anyag területi megoszlása

Table 2. Territorial distribution of the material (published with metrical data)

Megyék Counties	A lelőhelyek száma Number of the sites	A mért koponyák száma (felnöttek) Number of the measured skulls of adults		
		Férfiak Males	Nők Females	Összesen Total
Pest	46	246	223	469
Szolnok	11	203	167	370
Csongrád	22	212	154	366
Bács-Kiskun	19	168	160	328
Fejér	25	173	125	298
Békés	8	134	123	257
Somogy	4	114	110	224
Hajdú-Bihar	4	54	42	96
Veszprém	8	51	43	94
Baranya	6	56	24	80
Győr-Sopron	13	36	30	66
Tolna	6	13	4	17
Szabolcs-Szatmár	3	8	7	15
Komárom	3	6	8	14
Borsod-Abaúj-Zemplén	6	9	5	14
Nógrád	3	11	1	12
Heves	2	8	4	12
Vas	1	1	—	1

II. rész

Ú J K Ő K O R

206. *LEBŐSZIGET (TÁPÉ —)* (Csongrád m.)
A) BARTUCZ, L.: 1938, 439; 1966, 198—199.
207. *SZENTES, Ficsorhalom* (Csongrád m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 202—203.
208. *VESZPRÉM, József A. u. — Búzavirág u. sarok* (Veszprém m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 199—202.

R É Z K O R

209. *BODROGKERESZTUR* (Borsod-Abaúj-Zemplén m.)
A) BARTUCZ, L.: 1938, 439.
210. *KISKŐRÖS* (Bács-Kiskun m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 203—205.
- 210/a. *POLGÁR, Basatanya* (Hajdú-Bihar m.) A) NEMESKÉRI, J.: Bericht, 1961, 599.
211. *PUSZTAISTVÁNHÁZA (KUNSZENTMÁRTON —)* (Szolnok m.)
A) BARTUCZ, L.: 1938, 439.
212. *SZENTES, Teés (SZENTES, Kistőke)* (Csongrád m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 148—159.
213. *ZENGÓVÁRKONY* (Baranya m.)
A) NEMESKÉRI, J.: Bericht, 1961, 599. — BARTUCZ, L.: 1966, 142—147.

B R O N Z K O R

214. *DESZK, F temető* (Csongrád m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 177—186.
215. *FÜZESABONY* (Heves m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 187—193.
216. *SZEGED, Jánosszállás* (Csongrád m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 205—207.
217. *SZŐREG, C temető* (Csongrád m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 159—177.
218. *TÖKÖL* (Pest m.)
A) BARTUCZ, L.: AnthrF 3, 1928, 1—16, 1966, 193—198; LIPTÁK, P. (NEMESKÉRI, J.): AAA 8, 1957, 231—316.

R Ó M A I K O R

Barbarikum (Szarmaták)

219. *ALSÓADACS (KUNADACS)* (Bács-Kiskun m.)
A) LIPTÁK, P. (NEMESKÉRI, J.): AAA 6, 1955, 231—316.
220. *CSONGRÁD, Bukros* (Csongrád m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 321.
221. *CSONGRÁD, Piroskaváros* (Csongrád m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 320—321.
222. *DESZK, Ambrus tanya* (Csongrád m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 315—318.
223. *DUNAHARASZTI* (Pest m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 312—314.
224. *KECSKEMÉT, Méntelek* (Bács-Kiskun m.)
A) MALÁN, M.: FA 1—2, 1939, 108.
225. *KISZOMBOR, B temető* (Csongrád m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 322.
226. *ORGOVÁNY* (Bács-Kiskun m.)
A) MALÁN, M.: FA 1—2, 1939, 108.
227. *SOLTSZENTIMRE* (Bács-Kiskun m.)
A) MALÁN, M.: FA 1—2, 1939, 108.
228. *SZENTES, Sárgapart* (Csongrád m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 307—312.
229. *SZOLNOK, Szanda* (Szolnok m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 318.

230. *TÁPIÓSZELE, Kísérleti Gazdaság* (Pest m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 318—320.

HUN — GERMÁN KOR

231. *SZŐREG, Téglagyár* (Csongrád m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 260—272, 274—275.

AVAR KOR

232. *BÁGYOG, Gyűrhegy (BÁGYOGSZOVÁT)* (Győr-Sopron m.)
A) NEMESKÉRI, J.: ConfA 1955, 291—310; TÓTH, T.: Ann 59, 1967, 443—454.
233. *BOZITAPUSZTA (PRŠA —)* (Csehszlovákia.)
A) NEMESKÉRI, J.: MM 1947, 18—20.
234. *BUDAPEST XIV. ker. Tihany tér*
A) BARTUCZ, L.: 1966, 346—347.
235. *CECE* (Fejér m.)
A) BARTUCZ, L.: AH 18, 1936, 100—105.
236. *CSELEGÖRCSÖNY (GÖRCSÖNYDOBOKA)* (Baranya m.)
A) NEMESKÉRI, J.: ConfA 1955, 291—310; BARTUCZ, L.: 1966, 359.
237. *DUNACSUNY (ČUNOVO)* (Csehszlovákia.)
A) NEMESKÉRI, J.: ConfA 1955, 291—310.
238. *DUNASZEKCSŐ* (Baranya m.)
A) TÓTH, T.: Ann 59, 1967, 443—454.
239. *ELLEND (I.)* (Baranya m.)
A) NEMESKÉRI, J.: ConfA 1955, 291—310; BARTUCZ, L.: 1966, 360—361; TÓTH, T.: Ann 59, 1967, 443—454.
240. *ELLEND (II.)* (Baranya m.)
A) NEMESKÉRI, J.: ConfA 1955, 291—310; BARTUCZ, L.: 1966, 361—362; TÓTH, T.: Ann 59, 1967, 443—454.
241. *ELŐSZÁLLÁS, Öreghegy* (Fejér m.)
A) BARTUCZ, L.: AH 18, 1936, 100—105.
242. *GERJEN* (Tolna m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 358—359.
243. *GYÓD* (Baranya m.)
A) NEMESKÉRI, J.: ConfA 1955, 291—310.
244. *IGAR* (Fejér m.)
A) BARTUCZ, L.: AH 18, 1936, 100—105.
245. *KÉKESD* (Baranya m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 362—363; TÓTH, T.: Ann 59, 1967, 443—454.
246. *KISKÖRÖS, Város alatt* (Bács-Kiskun m.)
A) TÓTH, T.: Ann 59, 1967, 443—454.
247. *KESZTHELY, Dobogó* (Veszprém m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 347—349.
248. *KESZTHELY, Fenékpusztá* (Veszprém m.)
A) NEMESKÉRI, J.: ConfA 1955, 291—310; BARTUCZ, L.: 1966, 349—353.
249. *MOSONMAGYARÓVÁR* (Győr-Sopron m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 356—357.
250. *NEMESVÖLGY (EDELSTAL)* (Ausztria.)
A) NEMESKÉRI, J.: ConfA 1955, 291—310; BARTUCZ, L.: 1966, 353—356; TÓTH, T.: Ann 59, 1967, 443—454.
251. *SÜKORÓ* (Fejér m.)
A) BARTUCZ, L.: AH 18, 1936, 100—105.
252. *SZEGED, Fehértó* (Csongrád m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 324—325.
253. *SZEGED, Makkoserdő* (Csongrád m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 331—332.
254. *SZEKSZÁRD, Gyűszűvölgy* (Tolna m.)
A) NEMESKÉRI, J.: ConfA 1955, 291—310.
255. *SZELLŐ* (Baranya m.)
A) NEMESKÉRI, J.: ConfA 1955, 291—310; TÓTH, T.: VoprA 12, 1962, 135—139.
256. *SZENTES, Felsőcsordajárás* (Csongrád m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 341—342.

257. SZŐREG, *Téglagyár* (Csongrád m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 272—278.
258. UGOD, *Huszárokéltő* (Veszprém m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 344—346.
259. VEDRESHÁZA (*TISZASZIGET* —) (Csongrád m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 337—339.

HONFOGLALÁS — ÁRPÁD-KOR

260. ALDEBRŐ (Heves m.)
A) NEMESKÉRI, J.—KRALOVÁNSZKY, A.—HARSÁNYI, L.: AAA 17, 1965, 343—367.
261. BESENYÓTELEK (Heves m.)
A) NEMESKÉRI, J.—KRALOVÁNSZKY, A.—HARSÁNYI, L.: AAA 17, 1965, 343—367.
262. BOCSÁRLAPUJTÓ (*KARANCSLAPUJTÓ*) (Nógrád m.)
A) NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1965, 3—32.
263. BUDAPEST IX. ker. *Ferencvárosi pályaudvar*
A) BARTUCZ, L.: 1966, 399—401.
264. BUDAPEST X. ker. *Kőbánya, Rákosi rét*
A) BARTUCZ, L.: 1966, 397—399.
265. BUDAPEST XX. ker. *Soroksár, Marx Károly úti homokbánya*
A) NEMESKÉRI, J.—KRALOVÁNSZKY, A.—HARSÁNYI, L.: AAA 17, 1965, 343—367.
266. CSORNA, *Csatár* (Győr-Sopron m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 378—383.
267. DABAS, *Alsódabas* (Pest m.)
A) NEMESKÉRI, J.—KRALOVÁNSZKY, A.—HARSÁNYI, L.: AAA 17, 1965, 343—367.
268. DUNAVARSÁNY (Pest m.)
A) NEMESKÉRI, J.—KRALOVÁNSZKY, A.—HARSÁNYI, L.: AAA 17, 1965, 343—367.
269. EGYEK, *Ohat-Pusztakocs* (Hajdú-Bihar m.)
A) NEMESKÉRI, J.—KRALOVÁNSZKY, A.—HARSÁNYI, L.: AAA 17, 1965, 343—367.
270. ELEK, *Téglagyár* (Békés m.)
A) NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1960, 3—32.
271. ELEP, *Mikelapos* (Hajdú-Bihar m.)
A) NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1960, 3—32.
272. ELLEND (Baranya m.)
A) NEMESKÉRI, J.: ConfA 1955, 291—310.
273. HALIMBA, *Cseres* (Veszprém m.)
A) NEMESKÉRI, J.: ConfA 1955, 291—310; NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1960, 3—32.
274. HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, *Hunyadi halom* (Csongrád m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 411.
275. HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, *Kardoskút* (KARDOSKÚT) (Békés m.)
A) NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1960, 3—32.
276. HUGYAJ (*ÉRPATAK*) (Szabolcs-Szatmár m.)
A) NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1960, 3—32.
277. JÁSZBERÉNY, *Szt. Pál halom* (Szolnok m.)
A) NEMESKÉRI, J.: ConfA 1955, 291—310; NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1960, 3—32.
278. JÁSZSZENTANDRÁS (Szolnok m.)
A) NEMESKÉRI, J.—KRALOVÁNSZKY, A.—HARSÁNYI, L.: AAA 17, 1965, 343—367.
279. KARDOSKÚT, *Hatablak* (Békés m.)
A) FARKAS, GY.—LIPTÁK, P.: 1965.
280. KECEL (Bács-Kiskun m.)
A) BARTUCZ, L.: AH 21, 1935, 106.
281. KECSKEMÉT, *Cédulaházi domb* (Bács-Kiskun m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 386—388.
282. KISZOMBOR, *B. temető* (Csongrád m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 213—236, 243—247.
283. KISZOMBOR, *C. temető* (Csongrád m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 212—213.
284. KISZOMBOR, *M. temető* (Csongrád m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 211—212.
285. KLÁRAFALVA, *B. temető* (Csongrád m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 401—409.

286. *KOCS* (Komárom m.)
A) NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1960, 3—32.
287. *KUNÁGOTA* (Békés m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 391—396.
288. *MEZŐBERÉNY* (Békés m.)
A) NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1966, 3—32.
289. *MEZŐTUR, Vízköz* (Szolnok m.)
A) NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1960, 3—32.
290. *MOSONMAGYARÓVÁR, Rókadomb* (Győr-Sopron m.)
A) BOTTYÁN, Á.—NEMESKÉRI, J.: RHC 1, 1943, 610—615.
291. *NAGYHALÁSZ, Kiszomborhegy* (Szabolcs-Szatmár m.)
A) NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1960, 3—32.
292. *NÉMEDI, Pakonypuszta* (ÓCSA —) (Pest m.)
A) BARTUCZ, L.: 1966, 409—410.
293. *OROSZVÁR (RUSOVCE)* (Csehszlovákia)
A) BOTTYÁN, Á.—NEMESKÉRI, J.: RHC 1, 1943, 610—615.
294. *PALOTABOZSOK* (Baranya m.)
A) NEMESKÉRI, J.: ConfA 1955, 210—310; BARTUCZ, L.: 1966, 417—418.
295. *PÉCSVÁRAD* (Baranya m.)
A) NEMESKÉRI, J.: ConfA 1955, 291—310.
296. *PENC* (Pest m.)
A) NEMESKÉRI, J.: ConfA 1955, 291—310; NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1960, 3—32.
297. *PUSZTASZENTLÁSZLÓ* (Zala m.)
A) NEMESKÉRI, J.: ConfA 1955, 291—310.
298. *RAKAMAZ, Turóczy part* (Szabolcs-Szatmár m.)
A) NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1960, 3—32.
299. *RÉTKÖZBERENCS* (Szabolcs-Szatmár m.)
A) NEMESKÉRI, J.—KRALOVÁNSZKY, A.—HARSÁNYI, L.: AAA 17, 1965, 343—367.
300. *SOMOGY (PÉCS, Vasas)* (Baranya m.)
A) NEMESKÉRI, J.: ConfA 1955, 291—310; NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1960, 3—32; BARTUCZ, L.: 1966, 414—415.
301. *SOPRONBÁNFALVA (SOPRON —)* (Győr-Sopron m.)
A) BOTTYÁN, Á.—NEMESKÉRI, J.: RHC 1, 1943, 610—615.
302. *SOROKPOLÁNY* (Vas m.)
A) BOTTYÁN, Á.—NEMESKÉRI, J.: RHC 1, 1943, 610—615.
303. *SZÉKESFEHÉRVÁR, Királyi bazilika* (Fejér m.)
A) BARTUCZ, L.: SzSz 7, 1937, 12—16; NEMESKÉRI, J.: ConfA 1955, 291—310.
304. *SZEKSZÁRD, Jobbremete* (Tolna m.)
A) NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1960, 3—32.
305. *SZENTES, Borbásföld* (Csongrád m.)
A) NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1960, 3—32.
306. *SZENTES, Kossuth utca* (Csongrád m.)
A) NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1960, 3—32.
307. *SZENTES, Mágócsér* (Csongrád m.)
A) NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1960, 3—32.
308. *SZENTES, Szt. László, Tárkány Szücs föld* (Csongrád m.)
A) NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1960, 3—32.
309. *SZENTES, Szt. László, Kánvási föld* (Csongrád m.)
A) NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1960, 3—32.
310. *TÁPIÓSZELE, Kísérleti Gazdaság* (Pest m.)
A) NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1960, 3—32.
311. *TATABÁNYA* (Komárom m.)
A) NEMESKÉRI, J.—KRALOVÁNSZKY, A.—HARSÁNYI, L.: AAA 17, 1965, 343—367.
312. *TISZABERCEL, Ráctemető* (Szabolcs-Szatmár m.)
A) NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1960, 3—32.
313. *TISZABURA* (Szolnok m.)
A) BARTUCZ, L.: AÉ 47, 1935, 148.
314. *TISZAEZSLÁR, Bashalom (II.)* (Szabolcs-Szatmár m.)
A) NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1960, 3—32; NEMESKÉRI, J.—KRALOVÁNSZKY, A.—HARSÁNYI, L.: AAA 17, 1965, 343—367.
315. *TISZALÓK, Rázom* (Szabolcs-Szatmár m.)

- A) NEMESKÉRI, J.: ConfA 1955, 291—310; NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1960, 3—32.
316. *TISZALÖK, Kapáshalom* (Szabolcs-Szatmár m.)
A) NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1960, 3—32.
317. *TISZANÁNA* (Heves m.)
A) TÓTH, T.: Ann 55, 1963, 555—560.
318. *TUZSÉR* (Szabolcs-Szatmár m.)
A) NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1960, 3—32.
319. *ÚJFEHÉRTÓ, Micskepuszta* (Szabolcs-Szatmár m.)
A) NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1960, 3—32.
320. *VÖRÖSMART (ZMAJEVAC)* (Jugoszlávia.)
A) NEMESKÉRI, J.: ConfA 1955, 291—310.
321. *ZALASZENTGRÓT* (Zala m.)
A) NEMESKÉRI, J.: GME 1950—1960, 127—128.
322. *ZALAVÁR, Község* (Veszprém m.)
A) NEMESKÉRI, J.: ConfA 1955, 291—310; NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1960, 3—32.
323. *ZALAVÁR, Vár* (Veszprém m.)
A) NEMESKÉRI, J.: ConfA 1955, 291—310; NEMESKÉRI, J.—K. ÉRY, K.—KRALOVÁNSZKY, A.: AnthrK 4, 1960, 3—32.

K Ö Z É P K O R

325. *KARCAG, Ködszállás* (Szolnok m.)
A) BARTUCZ, L.: AnthrF 1, 1923, 81—86, 97—99.

*

A lelőhelyek megyék szerint csoportosítva

- Baranya: I: 7, 34, 56, 57, 103, 200
II: 213, 236, 238, 239, 240, 243, 245, 255, 272, 294, 295, 300
- Bács-Kiskun: I: 11, 15, 80, 84, 87, 88, 89, 90, 91, 95, 111, 119, 123, 131, 142, 144, 149, 158, 202
II: 210, 219, 224, 226, 227, 246, 280, 281
- Békés: I: 2, 92, 93, 98, 122, 159, 160, 161
II: 270, 275, 279, 287, 288
- Borsod-Abaúj-Zemplén: I: 1, 55, 63, 121, 146, 147
II: 209,
- Csongrád: I: 6, 8, 13, 16, 24, 40, 42, 43, 46, 52, 54, 59, 104, 105, 133, 134, 135, 141, 152, 173, 191, 203
II: 206, 207, 212, 214, 216, 217, 220, 221, 222, 225, 228, 231, 252, 253, 256, 257, 259, 274, 282, 283, 284, 285, 305, 306, 307, 308, 309
- Fejér: I: 29, 32, 36, 38, 78, 81, 96, 118, 129, 130, 143, 151, 154, 168, 170, 171, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 194
II: 235, 241, 244, 251, 303
- Győr-Sopron: I: 20, 27, 30, 37, 39, 48, 49, 51, 82, 83, 97, 102, 138, 162
II: 232, 249, 266, 290, 301
- Hajdú-Bihar: I: 69, 99, 139, 187
II: 210/a, 269, 271
- Heves: I: 136, 140
II: 215, 260, 261, 317
- Komárom: I: 35, 58, 185
II: 286, 311
- Nógrád: I: 14, 156, 165
II: 286, 321
- Pest: I: 4, 5, 9, 12, 17, 41, 44, 45, 62, 68, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 106, 107, 108, 112, 113, 114, 115, 117, 120, 126, 127, 128, 132, 153, 157, 163, 164, 166, 167, 169, 172, 182, 183, 184, 186, 192, 193, 201
II: 218, 223, 230, 234, 263, 264, 265, 267, 268, 292, 296, 310
- Somogy: I: 31, 50, 148, 199
- Szabolcs-Szatmár: I: 137, 189, 190
II: 276, 291, 298, 299, 312, 314, 315, 316, 318, 319
- Szolnok: I: 33, 67, 85, 94, 100, 109, 110, 116, 145, 150, 188
II: 211, 229, 277, 278, 289, 313, 325
- Tolna: I: 3, 18, 23, 26, 28, 60
II: 242, 254, 304
- Vas: I: 25, 47
II: 302
- Veszprém: I: 21, 22, 53, 64, 86, 101, 195, 196, 197
II: 208, 247, 248, 258, 222, 322, 323
- Zala: II: 297, 321

Idegen területeken levő lelőhelyek

Ausztria: II: 250
 Csehszlovákia: I: 10, 19, 124, 125, 155
 II: 233, 237, 293
 Jugoszlávia: I: 65, 66, 198, 204, 205
 II: 320
 Románia: I: 61

Az idézett kiadványok rövidítési jelkulcsa

AAA	= Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae, Budapest
AB	= Acta Universitatis Szegediensis, Acta Biologica, Szeged
AEth	= Acta Ethnographica Academiae Scientiarum Hungaricae, Budapest
AE	= Archaeologiai Értesítő, Budapest
AH	= Archaeologica Hungarica, Budapest
AK	= Archaeologiai Közlemények, Budapest
AL	= Acta Linguistica Academiae Scientiarum, Hungaricae, Budapest
Ann	= Annales Historico-Naturales Musei Nationalis Hungarici, Budapest
AntH	= Antiquitas Hungarica, Budapest
AnthrF	= Anthropologiai Füzetek, Budapest
AnthrH	= Anthropologia Hungarica, Budapest
AnthrK	= Anthropologiai Közlemények, Budapest
AR	= Alba Regia, Székesfehérvár
Arr	= Arrabona, Győr
ATIE	= Az Alföldi Tudományos Intézet Évkönyve, Szeged
AUBp	= Annales Universitatis Scientiarum Budapestinensis de Rolando Eötvös nominatae, Sectio Biologica, Budapest
Bericht	= Bericht über den V. Internationalen Kongress für vor- und frühgeschichte Hamburg 1958. — Berlin, 1961.
BK	= Biológiai Közlemények, Budapest
Bk	= Barlangkutatás, Budapest
BpR	= Budapest Régiségei, Budapest
CH	= Crania Hungarica, Budapest
ConfA	= Programme et discours des chercheurs Hongrois à la Conference Archéologique de l'Academie Hongroise des Sciences. Budapest 3—6, octobre, 1955.
DMÉ	= A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve, Debrecen
DissPann	= Dissertationes Pannonicae, Budapest
DJ	= Jelentés Debrecen... Múzeumának... évi működéséről, Debrecen
Dolg	= Dolgozatok a Szegedi Tudományegyetem Régiségtudományi Intézetéből, Szeged
ESA	= Eurasia Septentrionalis Antiqua, Helsinki
FA	= Folia Archaeologica, Budapest
GME	= A Göcseji Múzeum jubileumi Emlékkönyve, Zalaegerszeg
JJE	= A Jászberényi Jászmuzeum Évkönyve, Jászberény
JPMÉ	= Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, Pécs
MAG	= Mitteilungen der Anthropologischen Gesellschaft in Wien, Wien
MFME	= A Móra Ferenc Múzeum Évkönyve, Szeged
MHOMK	= A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, Miskolc
MM	= Magyar Múzeum, Budapest
MTAÉ	= A Magyar Tudományos Akadémia Értesítője, Budapest
MTA BOK	= A Magyar Tudományos Akadémia Biológiai Osztályának Közleményei
MTA MaTÉ	= A Magyar Tudományos Akadémia Matematikai és Természettudományi Értesítője, Budapest
MTTE	= A Magyar Tudós Társaság Évkönyvei, Budapest
NyME	= A Nyíregyházi Jósza András Múzeum Évkönyve, Nyíregyháza
PK	= Pannonia Könyvtár, Pécs
PZ	= Prähistorische Zeitschrift, Berlin
RF	= Régészeti Füzetek, Budapest
RHC	= Revue d'Histoire Comparée, Budapest
RT	= Régészeti Tanulmányok, Budapest
SA	= Slovenská Archeologia, Bratislava
SK	= Seminarium Kondakovianum, Praha
SSz	= Soproni Szemle, Sopron
StA	= Studia Archaeologica, Budapest
SzSz	= Székesfehérvári Szemle, Székesfehérvár
TBM	= Tanulmányok Budapest Múltjából, Budapest
VMÉJ	= Veszprém Vármegyei Múzeum évi Jelentései, Veszprém
WPZ	= Wiener Prähistorische Zeitschrift, Wien
ZE	= Zeitschrift für Ethnologie, Berlin

Az idézett önálló kötetek jegyzéke

- ALLODIATORIS I.: Adatok az Árpád-kori alföldi magyarság antropológiájához (Data to the Anthropology of the Lowland Hungarians from the Árpadian-Age)
 Budapest, 1937, 60 o.
- BANNER J.: Középkori emlékek a nyársapáti templompartról (Medieval Relics from the Churchyard of Nyársapát)
 Szeged, 1930, 38 o.
- BARTUCZ L.: A nyársapáti XV—XVIII. századbeli koponyákról (About the Nyársapát Skulls from the XV.—XVIII. Centuries)
 Szeged, 1930, 38 o.
- BARTUCZ L.: A magyar ember (Hungarians)
 Budapest, 1938, 509 o.

- BARTUCZ L.: A praehistorikus trepanáció és orvostörténeti vonatkozású sírleletek. Palaeopathologia III. (Prehistoric Trepanation and Grave-Findings Referring to Medical History)
Budapest, 1966.
- BOTTYÁN O.: Szákíta kori temetők embertani vizsgálata (Anthropological Study of the Scythian-Age Cemeteries)
Kolozsvar, 1943, 64 o.
- CSALLÁNY D.: A kunszentmártoni avar kori ötvössír (The Kunszentmárton Grave of a Goldsmith from the Avar-Period)
Szentes, 1933, 54 o.
- CSALLÁNY D.: Archäologische Denkmäler der Awarenzeit im Mitteleuropa. Budapest, 1956, 244 o.
- DIENES I.: A honfoglaló magyarok (The Hungarian Conquerors)
In: Orosháza története (History of Orosháza). Szerk. (Ed.): NAGY GYULA, Orosháza, 1965, 136–174.
- FARKAS GY.—LIPTÁK P.: Adatok Orosháza X–XIII. századi népességének embertani ismeretéhez (Data to the Anthropological Knowledge of the X.–XIII. Century Population of Orosháza)
In: Orosháza története (History of Orosháza). Szerk. (Ed.): NAGY GYULA, Orosháza, 1965, 204–220.
- FETTICH, N.: Garnitures de fourreau du sabre du temps des Avars en Hongrie. Arethuse, Paris, 1926, 14 o.
- LENHOSSÉK, J.: Über künstlich deformierte Schädel im allgemeinen und im besonderen über je einen macrocephalen Schädel solcherart aus Csongrád und Székelyudvarhely, bzw. einen aus der Barbarenzeit aus Alesuth. Budapest, 1878, 137 o.
- LENHOSSÉK J.: A Szeged-Óthalmi ásátásokról, különösen az ott felfedezett ós-magyar, ó-római és kelta sírokban talált csontvázokról, továbbá egy ugyanott talált sphenoccephal és katarrhin hyperchamaecephal koponyáról, végre egy Ó-Szönyön kiásott mesterségesen eltorzított macrocephal koponyáról (About the Szeged-Óthalm Excavations, especially about the There Discovered Ancient Hungarians, Old-Roman and Celtic Skeletons, Found in the Graves; about a Sphenoccephalic Cranium, Found at the Same Place; finally about an Artificially Distorted Macrocephalic Cranium Excavated in Ó-Szöny)
Budapest, 1882, 141 o.
- MALÁN M.: Adatok a lengyeli őstelep neolith kori lakóinak anthropológiájához (Data to the Anthropology of the Inhabitants of the Ancient Neolithic Age Settlement in Lengyel)
Budapest, 1929, 24 o.
- NEMESKÉRI J.: A győri avar temető koponyáinak anthropologiai vizsgálata (The Anthropological Study of the Skulls of the Avar Cemetery in Győr)
In: FETTICH N.—NEMESKÉRI J.: Győr története a népvándorlaskorban (The History of Győr in the Period of the Great Migrations)
Győr, 1943, 59–71.
- STEIN E.: A pusztaszeri árpád-kori lelet anthropologiai vizsgálata (The Anthropological Study of the Findings in Pusztaszer from the Arpadian Age)
Budapest, 1935, 42 o.
- WOSINSZKY M.: Leletek a lengyeli őskori telepről (Findings from the Prehistoric Settlement in Lengyel)
Budapest, 1885, 50 o.
- WOSINSZKY M.: Tolna-Vármegye története az őskortól a honfoglalásig. II. (The History of Tolna County from the Prehistoric Age to the Time of the Hungarian Conquest, II.)
Budapest, 1896.

*

(Közlésre beérkezett 1968. január 29-én.)

HUNGARY'S PUBLISHED HISTORICAL ANTHROPOLOGICAL FINDS (A list of finds from the respect of craniometry)

by
Kinga K. Éry

(Summary)

The craniological material reported up to the end of 1967 is dealt with in two parts in this paper. Part I. treats of the historical anatomical finds published with their metrical data. Part II. gives a list of the finds, about the whole or single parts of which only general morphological or taxonomical characterizations were published by the authors of the respective publications, or where the published metrical data were restricted to one or two characters, chosen in given cases according to special criteria.

When compiling and describing the data, I took the following principles into consideration:

1. The territory taken into account is demarcated by the present borders of Hungary. The only exception is some material from the Central Danubian Basin, found beyond the Hungarian border and reported on by Hungarian authors.

2. The lower chronological limit is the Neolithic Age, while the 17th century A. D. means the upper one. This space of time I divided into longer historical periods as applied in the Central Danubian Basin. Within these periods the sites are listed in alphabetical order.

3. The names of the sites are given as they appear in the original publications, yet in case the names were modified, also the names of the sites as used today are indicated, in brackets. Beside the foreign names of the sites beyond the border of Hungary, the former

Hungarian names are to be found in brackets, and the other way round, also the present foreign name of the locality.

4. The anthropological numerical data indicate the number of skulls of the grown-up (older than 20—22 years) males and females. I quoted the data of infants and juveniles only in special cases, when referring to the individually published (sites No. 47., 48., 53., 164.) distorted or trepanned skulls. It is generally known that, owing to the fragmented condition of the bones, some measurements can be taken from a greater, others again from but a smaller number of skulls. The anthropological numerical data reported in this paper mean the maximal number of measured cases in each series.

5. The archeological figures indicate the *approximate* number of the excavated graves, if this could be ascertained from the publications. In case of bi-ritual burials the given number of the graves does, in general, not include those where the burials took place according to the cremating rites. — If further graves were excavated in a cemetery in subsequent years, the number of these is added to that of those excavated earlier only if also their anthropological analysis had taken place. As more than 90 per cent of the cemeteries are excavated only in part, in cases where there is information available about fully or at least to 90 per cent excavated cemeteries, the number of the graves is followed by an exclamation mark.

By comparing the anthropological and archeological data a sound basis regarding the representative value of the conclusions to be drawn from the anthropological material can be obtained within each cemetery. As, however, the anthropological figures refer only to the grown-up persons, it is advisable to proceed according to the following *convention* before directly comparing them with the number of the graves: 40 per cent of the number of the excavated graves have to be deducted for infants and juveniles, the remaining 60 per cent have to be divided in two parts, for males and females; and only these two quantities of 30 per cent each can be compared with the number of the measured male and female skulls.

6. Paragraph *A)* of the literary references includes the first anthropological publication on the *metrical* data of the series. Further reference indicates the cases where subsequent, more full and corrected measurements were taken in the series. Complying with the request of the Editorial Board, I also refer to the Hungarian papers of major importance which deal, subsequently to the publication of the metrical data, with the *taxonomical* assessment of the series. Paragraph *B)* of the literary references includes, as a rule, the first archeological description of the find. In some cases where a recent publication gives a more full or more recent description of the material, also this later work is referred to. Where the archeological data were published earlier or more fully by an anthropological than by an archeological paper, the first one is referred to.

7. In case of the partly examined series published in Part II., only the bibliographical data of the anthropological papers are to be found, the anthropological and archeological figures, further the archeological bibliography are being omitted.

8. The material published in Part I. is to be seen in Tables 1. and 2., arranged according to various principles. On the numerical data of these tables the following brief comments can be made.

The 3050 skulls reported on with the indication of their most general data represent a rather small quantity if compared with the population of the 230—250 generations having lived and/or been buried in Hungary's territory during the 6700 years' period under survey; although it has to be borne in mind that this quantity stands but for the relatively well preserved skulls of grown-up persons, to which at least as many children's and fragmentary grown-up skulls can be reckoned per series.

As reflected by the published numerical data, the periods have not been researched into with an even degree of intensity. 41,6 per cent of the material dealt with date from the Avar period, 33,1 per cent from the Arpadian age, 13,0 per cent from the Middle Ages and the remaining 12,3 per cent include the material of all other periods. The proportion of the periods represented in the unpublished anthropological series, dating from the 4—17. centuries and kept in Hungarian collections is, for the most part, similar to that prevailing in earlier-published series. However, the recent archeological excavations have produced considerable quantities of anthropological material from the Neolithic-, Copper-, Bronze- and Iron-Ages, as well as from the Roman period, the elaboration of which is going to add valuable contributions to our information about the anthropological features of the populations of those ages

The territorial distribution of the material published attracts attention similarly by its disproportionateness. From among the 19 counties of Hungary, those of Pest, Szolnok, Csongrád, Bács-Kiskun and Fejér have been subject to relatively intense research, as opposed to the other 14, which have been scarcely examined at all. In fact, not even one anthropological find has been published from the county Zala up to now. This disproportionateness is due mainly to the circumstance that archeological research (and hence also the collection of anthropological material) was not equally intense in the counties during the past decades. The publication of the material as yet unpublished is going to result in significant changes also in this regard.

A szerő címe: DR. K. ÉRY KINGA
Budapest VI. Bajza u. 39.
TTM. Embertani Tár.